

Varhaiskasvatuksen maksuttomuus / Varhaiskasvatuksen henkilöstön kuuleminen

Hyvinvointi- ja sivistyslautakunta pyysi selvittämään henkilökunnan kantaa maksuttoman varhaiskasvatuksen aloitteesta.

Henkilökunta arvioi maksuttoman varhaiskasvatuksen vaikutuksia:

- ”Varhaiskasvatuksen tavoitteena on tuottaa laadukasta varhaiskasvatusta, mutta suuret ryhmäkoot ja ajan puute eivät nosta pedagogiikan tasoa, vaan lisäävät työtehtäviä, mikä voi olla pois tavoitteellisen toiminnan ja pedagogiikan suunnittelusta. Varhaiskasvatus ei tule näyttäytyä vain lapsen hoitopaikkana, jonne lapsen voi laittaa säilöön, vaan toiminta on tavoitteellista, opettavaa sekä kasvua ja kehitystä tukevaa.
- Varhaiskasvatus on yksi lapsen kasvua ja kehitystä tukeva ympäristö, jossa lapsi saa tarvittavaa tukea ja kehittäväää sekä ikätasoisia toimintaa. Tämä ei kuitenkaan tarkoita, että kasvatusvastuu olisi vain varhaiskasvatukselle, vaan se kuuluu ensisijaisesti kodeille. Maksuttomuuden myötä todennäköisesti myös kasvatusvastuu siirtyisi kodeista yhä enemmän varhaiskasvatukselle. Varhaiskasvatuksen tehtävä on tukea kotien kasvatustyötä, mutta ei kantaa sitä. JO nyt vanhemmilla on oikeus varata varhaiskasvatusta haluamansa määrä ilman rajoituksia. Mikä enää motivoisi pitämään lomaa ja olemaan lapsen kanssa kotona, jos varhaiskasvatus on ilmainen palvelu?
- Varhaiskasvatusarki on myös lapselle kuormittavaa. Myös lapsi kaipaa ja tarvitsee lomaa ja vapaapäiviä ja joskus lyhyempiäkin hoitopäiviä, koska pitkät päivät ovat raskaita. Perheitä tulisi kannustaa yhteisen ajan viettämiseen, eikä olemaan varhaiskasvatuksessa aina vaan enemmän.
- Perheiden tukemiseksi tulisi ennemmin kehittää muita matala kynnyksen palveluita kuin maksuton varhaiskasvatus. Jos vanhemmilla on uupumusta tms., ei ratkaisu ole se, että lapsi on pitkät päivät varhaiskasvatuksessa. Perhe tarvitsee myös muita tukikeinoja arjen hallintaan ja jaksamiseen.
- Jos pienet lapset/vauvat aloittavat jo varhaisessa vaiheessa varhaiskasvatuksen pitkine päivineen ilman pidempiä lomia, miten tämä vaikuttaa pitkällä tähtäimellä heidän hyvinvointiinsa? Nuoret voivat nyt jo huonosti. Suuret ryhmäkoot ja hoitopäivien pidentyminen eivät tue lasten hyvinvointia nyt tai tulevaisuudessa. Jos varhaiskasvatuksen laatua ja lasten tasa-arvoa ja hyvinvointia halutaan parantaa, tukisi tätä tavoitetta enemmän ryhmäkokojen pienentäminen, jotta lapsilla olisi mahdollisuus tulla päivittäin kohdatuksi sekä saada yksilöllistä huomiota.
- Perheiden haasteisiin ja tukemiseen ei ole vastaus se, että lapset laitetaan varhaiskasvatukseen ja lisätään tuntimäärää sinne, vaan se että tuetaan arjessa, ollaan yhdessä. Pärjätään myös kotona, tehdään tavallisia asioita, arkiaskareita omien lasten kanssa. Tästä on vieraannuttu.
- Maksuttomuus ei voi olla porkkana lapsiperheille, vaan laatu, hyvä maine, asioiden sujuvuus, toimivat palvelut, viihtyisä asuminen
- Kunnassa pitäisi kehittää avointa varhaiskasvatusta näille lapsille/perheille, joilla ei ole työn tai opiskelun takia hoidontarvetta. tuolloin voitaisiin myös aukioloaikojen avulla hallita sitä minkä aikaa lapset voivat olla hoidossa.
- Maksuton varhaiskasvatus ei vapauttaisi merkittävästi kenenkään työaikaa. Muutos vaatisi paljon enemmän resursseja tilojen ja henkilökunnan muodossa.
- Joutsan vastaanottokeskus asettaa omat haasteensa, hakemuksia varhaiskasvatukseen on useita ja mikäli heistä jää vakituisesti asumaan paikkakunnalle, on suunnitelmat aloitettava hyvissä ajoin tilojen ja henkilökunnan rekrytoinnin suhteen.
- lasten varhaiskasvatusajat pidentyisivät
- lasten varhaiskasvatuspäivät lisääntyisivät
- vapaapäivät sekä osa-aikaiset hoitopäivät poistuisivat
- lapsiryhmät olisivat täynnä aamusta iltaan

- lapsilla olisi pidemmät päivät kuin henkilökunnan työvuorot voisivat olla (lapsilla 7-16, 7-17)
- useamman yksikön aukioloajat pidentyvät, vaikuttaa henkilökunnan jaksamiseen
- lasten oikeus olla vanhempiensa kanssa vähenee
- lapsen loma oikeus ei toteudu, koska lapset tuodaan varhaiskasvatukseen vanhempien loma-aikoina
- henkilökunnan suunnittelu-aika on mahdotonta toteuttaa, kun lapsiryhmät ovat täynnä koko ajan
- lasten stressi lisääntyy täysissä ryhmissä; melu, tilaongelmat, rauhallisia leikkitiloja vähän, vaihtuvat työntekijät

- henkilökunnan ajan riittävyys huolestuttaa: yksilölliset lasten havainnoinnit, arvioinnit, tuen tarpeiden selvitykset, henkilökunnan yhteiset suunnittelupalaverit
- lasten vasujen tekemiset, vanhempien kanssa käyty keskustelut, verkostopalaverit – nämä kaikki vaativat ”ylimääräistä” aikaa varsinaisen lasten kanssa tehdyn varhaiskasvatuksen lisäksi.
- kiire ja stressi lisääntyy, päivittäinen melu ja häly sekä taukojen vähyyttä vaikuttavat henkilökunnan työssä jaksamiseen, tämä vaikuttaa sairauslomien määrää lisääntymiseen

- Mistä saadaan varhaiskasvatukselle suunniteltuja nykyaikaisia tiloja ja koulutettua varhaiskasvatuksen henkilökuntaa sekä päteviä sijaisia.
- Vaatisi lisää tiloja, koulutettua henkilökuntaa ja lisää kustannuksia. Maksuttomuus vaikuttaa heidän mielestään myös alan arvostukseen. Varhaiskasvatus tulee nähdä tavoitteellisena toimintana, kasvatuksen tukena ja pedagogiikan tarjoajana.
- Huoltajat ovat varmaan tyytyväisiä maksuttomaan varhaiskasvatukseen.
- Mikäli uusia yksiköitä joudutaan perustamaan, tarvitaan lisää myös esihenkilöitä, pedagogisia johtajia ja päiväkotien johtajia. Henkilökunnan työhyvinvointiin ja jaksamiseen tarvitaan entistä enemmän toimenpiteitä.”